

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio LXXXII. Argumentum. Effectus quinque, quos operatur Extrema Unctio, declarat præsens Decisio. Hi sunt gratiæ augmentum, & aliquando gratia prima. Venialium remissio quo ad culpam, & quo ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

hujusmodi: *Ad hac non fiebat illud* (Unctionem scilicet reiteratum officium) perfunctorie, & propter; sed ubi ager non convalescebat, redibant eodem Sacerdotes per Septiduum ungentes: non quidem Sacramentum (notet Lector) toties repetentes, sed statis precibus unctione curantes laborantia membra, prebentesque Sanctam Eucharistiam. Ulterius si per septem continuos dies Sacramentum Extremæ Unctionis unicuique infirmo solitum fuisset ministrari, de unoquoque infirmo, præcipue sublimis conditionis, hujus repetiti Sacramenti Historiæ meminissent. At hoc non narrat, nisi de aliquibus; siquidem præter exemplum Ven. Bedæ, & S. Hune- gundis, de quibus supra n. 9. & 10. ut hoc unum aliud exemplum adducam loco plurium aliorum, in iisdem Actis Sacri Ordinis S. Benedicti sæculo primo Anno 545. pag. 102. De Clotilde, (alias Chro- tilde) Regina Francorum, in ejus mortis narratione legitur ita: Corporali agitudine gravata lecto decubuit. Tricesimo itaque die vocationis suæ secundum Apostolum inuncta à Sacerdotibus Oleo Sancto, & Sacri Corporis, & Sanguinis Christi percepto Viatico in Confessione SS. Trinitatis corpus exiit. En mentio singularis, non reiterata Unctionis per plures dies. Cæterum quidquid in usu fuerit antiquis sæculis illis; est, quod tunc Sacramentum Unctionis Extremæ eodem periculo infirmitatis curante reiteraretur per septem, aut plures dies; sit

Secunda Conclusio: Illicitum est reiterare Extremam Unctionem eidem infirmo, durante ipso- met discrimine vite, in quo Oleo Sancto fuit inun- ctus. Probat hanc conclusio ex doctrina S. Thomæ in 4. dist. 23. qu. 1. artic. 4. à Catechismo Romano de Sacram. Extr. Unct. sess. 11. ubi ita dicitur: *Illud observare oportet, in una eademque agrotatione, cum ager in eodem vite periculo positus est, semel tantum ungendum esse.* Quod quidem non obscure defini- tum fuit à Tridentino Concilio de Extrem. Unct. cap. 13. in illis verbis: *Quod si infirmi post suscep- tam hanc Unctionem convalescerint, iterum hujus Sa- cramenti subsidio juvari poterunt, cum in aliud simile vite discrimen inciderint.* Ergo si non convalescerint post susceptam Sacram Unctionem, non sunt ite- rum ungendi. Hoc idem expresse prohibet Rubrica Ritualis Romani de eod. Sacram. Extrem. Unct. ibi: *In eadem infirmitate hoc Sacramentum iterari non de- bet.* Ratio autem hujus prohibitionis est, ut infir- mi majori cum devotione, ac Spiritus fervore sus- ceipiant hoc Sacramentum, & uberiores ex eo col- ligant fructus, scientes semel tantum eadem infir- mitate ipsum esse recepturos, & ita docent Ivenim de Extrem. Unct. quest. 9. cap. 1. in fine. Diana part. 5. tract. 3. resol. 96. nec non part. 10. tract. 11. re- sol. 11. Quæ existunt in Opere ejus Coordinato tom. 2. tract. 4. resol. 39. & 40. Salmanticenses cit. tract. 7. cap. 4. num. 6. Mastrius d. disput. 6. in 4. Sentent. n. 59. & Tamburin. de Extrem. Unct. lib. 6. cap. 2. §. 6. num. 1.

Tertia conclusio Ex communi Doctorum placito in eadem infirmitate potest idem infirmus rursus Oleo Sancto liniri, quando ipsa infirmitas, quæ erat periculosa, facta fuit sine periculo; sed deinde iterum facta est periculosa. S. Thom. in 4. dist. 23. qu. 1. art. 4. & S. Bonaventura ead. dist. 23. part. 2. qu. 4. in fine. Mastrius d. disput. 6. num. 60. hæc scribens: *Si infirmus graviter laborans hoc Sacramen- tum semel suscepit, si postea periculum evasit, & ob morbi diuturnitatem, ut hydropisis v. g. vel thypsis, va- rietur notabiliter morbi status; & rursus in simile vite periculum incidat, hoc Sacramentum repetere po- terit, quia in tali casu novus censetur morbus, nova-*

que necessitas. At paulò post subdit: *Advertunt ta- men Doctores inter unam, & aliam Unctionem, no- tabilem temporis distantiam interponi debere, ut ita ve- rè constet, & appareat, periculum mortis fuisse verè re- novatum.* Ita Suarez, Nugnus, &c. quibus adhærent Diana Coordinatus d. tom. 2. tract. 4. resol. 39. & 40. Salmanticenses d. cap. 4. n. 9. Tamburin. d. §. 6. n. 3. & seqq. & Gobatus d. tract. 8. de Extrem. Unct. n. 887. & seqq. qui ad amissum examinat, quando censenda sit sufficiens morbi mutatio de pe- riculoso in non periculofum; & è contra; ac ideo in praxi è Parochis consulendus & legendus.

Quarta, & Ultima Conclusio est; si infirmus Oleo Sancto inunctus convalescerit ab illa infirmi- tate, & sanus factus extiterit; si deinde in aliam in- ciderit mortalem infirmitatem; liniri poterit Sacra- mento Extremæ Unctionis; & hoc expressit Cate- chismus Romanus d. sect. 11. in illis verbis: *Quod si post susceptam hanc Unctionem ager convalescerit, quo- ties postea in id vite discrimen inciderit, toties ejus- dem Sacramenti subsidium ei poterit adhiberi.* Et hoc concorditer docent omnes Theologi, ac Canonistæ allegantes Constitutionem XIX. Eugenii IV. Inci- pien. *Exultate Deo &c.* in qua §. 9. in fine ait: *Extrema Unctionis Sacramentum esse unum de illis quatuor quæ non imprimunt characterem, & reiterationem admittunt.* Diana Coordinatus d. tom. 2. tract. 4. resol. 39. & 40. Cotonius lib. 2. Controv. 15. n. 40. Salmanticenses d. tract. 7. cap. 4. n. 9. Emin. Card. de Lauræa de Extrem. Unct. disp. 11. n. 193. Mastrius d. disput. 6. in 4. Sent. n. 59. ubi ponit verba Conci- lii Tridentini sess. 14. cap. 3. hanc reiterationem in nova infirmitate concedentis. Gobatus eod. tract. 8. n. 886. & seqq. & Barbosa de Parocho cap. 22. num. 38. ubi alios DD. allegat.

DECISIO LXXXII.

ARGUMENTUM.

Effectus quinque, quos operatur Extre- ma Unctio, declarat præsens Decisio. Hi sunt gratiæ augmentum, & aliquan- do gratia prima. Venialium remissio quo ad culpam, & quo ad partem poenæ. De- lectio reliquiarum peccatorum. Levamen conscientiæ. Robur contra tentationes Dæmonis: & Sanitas corporis, si expediat animæ salutis. Innuuntur tres Theologicæ Quæstiones de Præcellentia dictorum Ef- fectuum. De tempore, quo producun- tur; & de eorum influxu post sublatum obi- cem, cum quo fuerat collatum Sacramen- tum.

SUMMARIUM.

- 1 Scholastici obscuro, circa effectus Extremæ Un- ctionis.
- 2 Effectus Extremæ Unct. quinque.
- 3 Gratia sanctificans est Olei Sancti primus effectus.
- 4 Gratia prima aliquando infunditur in Extremæ Unctione.
- 5 Venialia deleantur per Extremam Unctionem.
- 6 Ex opere operato Oleum Sanctum delet Venialia.
- 7 Differentia inter Sacramentum Penitentia, & Extremæ Unctionis.
- 8 Pena debita pro Venialibus remittitur in Oleo Sancto.
- 9 Reliquia peccatorum deleta per Extremam Un- ctionem quid sint?
- 10 Diaboli astus contra moribundos.

A a 3

Theodori

11 Theodori, Chrysaorii, ac Monachi Leonensis exempla.

12 Tentationes Diaboli superantur in morte virtute Extr. Unctionis.

13 B. Maria Ogiacensis visio circa Oleum Sanctum.

14 Athleta pugnaturus Oleo se ungebat.

15 Sanitas corporis ex Extrema Unctione quando detur?

16 Iudicia Dei adoranda non perscrutanda.

17 Exempla sanatorum cum Extrema Unctione.

18 Primarius effectus quisnam sit Olei Sancti?

19 Tempore quo producantur in infirmo effectus Extrema Unctionis?

20 Sacramentum Extrema Unctionis, an possit esse validum, & informe?

21 Obice peccati ablato effectus Olei Sancti producantur.

22 Attritio sola in infirmo quando tollat obicem peccati?

Restat pro complemento hujus tractatus de Extrema Unctione, ut effectus, quos ipsa producit, ostendamus. Illud autem est in primis advertendum, quod notant Emin. Card. de Lauræa de Extr. Unct. disput. 11. art. 16. & Mastrius in 4. Sent. disput. 6. n. 61. modernos scilicet Theologos ita confuse loqui de effectibus hujus Sacramenti, ut nullibi reperitur apud ipsos clara, & concors doctrina, quæ studiosorum animum instruat; atque contra potius non leves difficultates gignat, ac dubia irresoluta relinquat, nisi non obscure insinuentur effectus ipsi à Tridentino Concilio cap. 2. de Extrem. Unct. sess. 14. his verbis: Res porro, & effectus hujus Sacramenti illis verbis explicatur (Jac. 5. Et oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus: & si in peccatis sit, dimittentur ei.) Res etiam hæc gratia est Spiritus Sancti; cujus Unctio delicta, si quæ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit, & agroti animam alleviat, & confirmat; magnam in eo Divina Misericordia fiduciam excitando, qua infirmus sublevatus, & morbi incommoda, ac labores levius fert, & tentationibus demonis, calcaneo insidiantis, facilius resistit, & sanitatem corporis interdum, ubi saluti animæ expedierit, consequitur.

Itaque ex his verbis Concilii, & ex communiori Theologorum placito, quinque colliguntur effectus Sacramenti Extremae Unctionis. Primus est collatio gratiæ sanctificantis. Secundus est remissio peccatorum venialium. Tertius est abstergere reliquias eorundem peccatorum. Quartus est alleviare animam infirmi excitando spem, & confortando adversus insidias diaboli. Quintus est conferre corporis sanitatem, si hæc animæ salutis expediat. Ita pluribus DD. citatis colligit Gobatus d. tract. 8. de Extrem. Unct. n. 909. Salmanticensis de eod. Sacram. tract. 7. cap. 3. punct. 1. Mastrius d. disput. 6. n. 62. & Emin. Card. de Lauræa d. disput. 11. art. 16. per totum, & de his omnibus effectibus quæ magis essentialia sunt, ac scitu digna, breviter hic duxi colligenda, & in gratiam Parochorum narranda.

Primus itaque effectus Extremae Unctionis est gratia habitualis, seu sanctificans; quæ quidem duplici modo producit in anima infirmi Oleo Sancto inuncti, virtute hujus Sacramenti. Uno, per augmentum ejusdem gratiæ, si infirmus, illud suscipiens sit in gratia, ut esse præsumitur ex præmissa Confessione Sacramentali, & absolutione obtenta; ac ex sanctissimæ perceptione Eucharistiæ, ut mos est apud omnes fideles gravi morbo laborantes, & apud Parochos sollicitos de salute suorum Parochianorum, Ratio hujus augmenti gratiæ sanctificantis est, quia omnibus Sacramentis, quæ appellantur vivorum,

quale est hoc Extremae Unctionis, commune est producere hunc effectum; nisi suscipientes obicem ponant. Altero modo, per infusionem primæ gratiæ; quæ quidem prima gratia infunditur, si infirmus bona fide credat, se esse in gratia, sed revera sit in peccato mortali; puta quia non recordetur inculpabiliter de uno, vel pluribus peccatis mortalibus; vel aliquo alio modo habeat conscientiam maculatam aliqua gravi culpa, de qua confiteri non possit quia usum amisit loquelæ; tunc enim dum ungiur Oleo Sancto, licet solam attritionem eliciat de suis peccatis, consequitur primam gratiam, & remissionem eorundem virtute hujus Sacramenti Extremae Unctionis. Ita S. Thom. part. 3. in Supplem. qu. 30. artic. 1. Dicaillus de Extrem. Unct. dub. 6. n. 8. S. Antonius, Sotus, Suarez, & alii, quos citat, & sequitur Gobatus d. tract. 8. n. 910. & 911. & concordant Paulus de Sacram. Extrem. Unct. disput. Unica punct. 5. n. 7. Aversa sect. 6. & Salmanticensis d. tract. 7. cap. 3. n. 2. ac consentit doctissimus Mastrius in 4. Sent. d. disput. 6. n. 70. & 74. et si Scotistæ, quorum ipse est coriphæus, videantur contrarium sentire; addit tamen hanc limitationem, quod scilicet prima gratia infundatur ab hoc Extremae Unctionis Sacramento; non principaliter, & ex ejus institutione; sed per accidens, ac secundario, de quibus loquendi terminis, quibus Theologi utuntur in Scholis, parum interest disputare in praxi; cum Parochis, ac animarum Rectoribus satis sit scire certitudinem hujus effectus collativi etiam primæ gratiæ, ut dictum est supra.

Secundus effectus Extremae Unctionis est delere in infirmo peccata Venialia. Gonetus de Extr. Unct. disput. 2. artic. 1. n. 1. ubi allegat S. Bonaventuram, Scotum, Durandum, & alios DD. antiquos ita docentes. Concordat S. Verba Extrema Unctio n. 16. Navarrus in Summa cap. 22. & Gobatus d. tract. 8. n. 913. Facitque Catechismus Romanus de Extr. Unct. sess. 14. in illis verbis: Docebunt igitur Pastores, hoc Sacramento gratiam tribui, quæ peccata, & in primis quidem leviora, & ut communi nomine appellantur, venialia remittit. Et manifestè deductur talis effectus tum ex verbis Divi Jacobi, & si in peccatis sit, remittentur ei, tum forma hujus Sacramenti: Indulgeat tibi Dominus quidquid &c. deliquisti; & utrumque ponit etiam Concilium Tridentinum d. sess. 14. de Extr. Unct. cap. 2. Porro circa hunc effectum duo sunt valde notanda, & tanquam dignissima scitu, studiosorum memoria figenda. Unum est, quod hanc remissionem Venialium operatur Sacramentum Extr. Unct. ex opere operato; quod est dicere, absque ulla cooperatione ipsius infirmi, ita ut sicut Baptismus ex opere operato, & ex sui institutione delet culpam originalem in pueris absque ulla dispositione subjecti tunc existentis in infantili ætate; ita servata proportionem facit hoc Sacramentum Extremae Unctionis, & ideò quamvis detur phræneticis, amentibus, & aliis, qui usum rationis perdidērunt, remittit eis peccata venialia, et si nullum actum doloris tunc eliciant; sufficit enim quod in eis non habeant complacentiam formalem, & hoc ex majori Dei misericordia; ut bene dissert, ac probat Mastrius d. disput. 6. n. 70. ut subtiliter advertit, 7. hanc esse differentiam inter Sacramentum Pœnitentiæ, & Sacramentum Extremae Unctionis: quod in illo requiritur dolor, de peccatis tanquam ejus pars essentialis, & sine quo non fieret Sacramentum; at in hoc non est necessarius dolor, quia essentia Extremae Unctionis non pendet ex actibus suscipientis; siquidem sine ulla ejus prævia dispositione Venialia remittuntur ex opere operato, & immediate virtute ejusdem Sacramenti Unctionis Extremae.

Aliud

Aliud notabile scitu dignum est, quod hoc Sacramentum non solum delet venialia quo ad culpam sed etiam quo ad poenam temporalem, quam infirmus luiturus esset in Purgatorio pro iisdem venialibus; etsi non omnem, sed in tanta portione, quæ Divinæ Clementiæ magis placet, ut observant Salmanticenses d. tract. 7. cap. 3. num. 5. & ipse Mastrius ead. disput. 6. num. 64. subdens hoc Sacramentum esse institutum ad tollenda impedimenta retardativa consequutionis gloriæ; idcirco congruum est, ut tollat non solum venialia quo ad culpam, sed etiam quo ad poenam, ne Viator discessurus ab hac vita nimis retardetur ad habendum ingressum ad gloriam ob peccata venialia; quæ quasi continuò, ac etiam in extremo vitæ ex humana fragilitate committuntur.

Tertius effectus huius Sacramenti est abstergere reliquias peccatorum. Cæterum DD. satis discordes sunt in demonstrando quid sit intelligendum pro reliquiis peccatorum; ut disputando demonstrat Eminentiss. Cardin. de Lauræa de Extr. Unct. d. disput. 11. art. 16. §. 3. per totum. Magis tamen communis Theologorum opinio est, quod nomine reliquiarum peccati intelligere debeamus animi languorem, teporem, incertorem, tristitiam, fastidium, anxietatem, & alias similes animi passiones, quæ ex peccatis præteritis, eorumque recordatione oritur solent, & quæ quodammodo impellunt infirmum ad desperationem, & nimium timorem mortis; ideoque virtus huius Sacramenti, ut ait Apostolus Jacobus, alleviat infirmum præstando ei internam fiduciam erga misericordiam Divinam, & exhilarando ejus spiritum, itaut constanter oppetat mortem. Ita ex doctrina S. Thomæ in 4. disp. 23. qu. 1. art. 2. colligit Mastrius d. disput. 6. num. 62. Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. §. 3. Gonetus d. disp. 2. art. 1. §. 1. Salmanticenses d. cap. 3. num. 4. & Gobatus d. tract. 8. num. 914.

Quartus effectus est præbere robur infirmo, & auxilia, ut possit resistere tentationibus diaboli. De insidiis, terroribus, ac versutiis, quibus utitur diabolus, dum homo fidelis appropinquat morti, dixi supra Decif. LXXIV. à num. 23. & in meo libello: la prima Età del Mondo serm. 4. De illis ita protestatur Tridentinum Concilium De Extr. Unct. sess. 14. in princ. Etsi Adversarius noster occasiones per omnem vitam quærat, & capiet, ut devorare animas nostras quoquo modo possit, nullum tamen tempus est, quo vehementius ille omnes suas versutias nervos intendat ad perdendos nos penitus, & à fiducia etiam, si possit, Divinæ misericordiæ deturbandos; quam cum impendere nobis exitum vitæ perspicit. At ut subjungit idem Concilium ibidem cap. 2. Divina pietas Redemptoris Nostri instituit Sacramentum hoc Unctionis Extremæ, Quæ infirmus sublevatur, & morbi incommoda, ac labores levius fert, & tentationibus demonis, calcaneo insidiantis facilius resistit. Hæc Sacra Unctio est illa armatura de qua dicebat Apostolus ad Ephesios cap. 6. Vers. 11. Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli. Has autem insidias tendit contra nos tempore mortis, nam, ut ait Alcuinus, seu Albinus; quem allegavi in d. Decif. 74. num. 25. in fin. & quem refert Cornelius à Lapide in Genes. 3. 15. Diabolus insidiatur calcaneo nostro, quia extremum vitæ nostræ acrius oppugnat. Quapropter idem Cornelius in Comment. in Epist. S. Judæ Apostoli Vers. 9. super illis verbis: Cum Michael Archangelus cum diabolo disputans altercaretur de Moyse corpore; ita subdit: Hinc collige, si diabolus ita certat pro corpore Sanctorum in morte, quanto magis certat pro

eorum anima? Et vicissim si Michael, & Angeli ita defendunt corpora Sanctorum morientium, multo magis defendent eorundem animas. Sic certarunt Dæmones pro anima Theodori, & Chrysaorii clamantis, Inducias usque manè; Ac Monachi Iconiensis, uti narrat S. Gregorius 4. Dialog. 38. Hinc diabolus multis in morte apparet, ut eos percellat, & in desperationem, aliudve peccatum adigat: unde S. Martinus moriens, eo viso, Quid hic, ait, astat cruenta bestia, nihil in me funestum invenies.

Et ne Lectorem lateat, quid egerint dæmones in morte supranominatorum Theodori, Chrysaorii, & Monachi Iconiensis, sciat id, quod fusiùs narrat de iisdem S. Gregorius Papa in cit. lib. 4. Dialog. cap. 37. & cap. 38. videlicet, cum Theodorus prædictus inter Monachos vitam ageret, sed monasticam disciplinam despiceret, peste percussus, in agoniam actus, orantibus Monachis ad ejus lectum clamare cepit: Recedite, recedite. Ecce draconi ad devorandum datus sum qui propter vestram præsentiam devorare me non potest. Sed Monachis ferventiùs orantibus, & eum ut signo Sanctæ Crucis se muniret suadentibus, compunctus corde, veniamque postulans à Deo in pace quievit. Chrysaorius autem erat vir sæcularis, ut idem Sanctus pontifex scribit, tantum plenus vitiis, quantum rebus, superbia tumidus, carnis suæ voluptatibus subditus, & in acquirendis rebus avaritiæ facibus accensus. Is, in extremo vitæ constitutus apertis oculis vidit terribilissimos viros, & nigerrimos spiritus coram se assistere, & vehementer imminere, ut ad inferni claustra eum raperent. Cepit tremere, pallefcere, sudare, & magnis vocibus inducias petere. Sed cum hæc clamaret, in ipsis vocibus de habitaculo suæ carnis evulsus est. Subdit postea ipse S. Gregorius, Iconii fuisse Monasterium, in quo plurimi Monachi sanctè vivebant; at eorum unus hypocritam vitam ducens, cum ad extremum vitæ pervenisset fratribus ad se convocatis dixit: Quando me vobiscum credebatis jejunare, occultè comedebam & ecce nunc ad devorandum draconi traditus sum, qui cauda sua mea genua, pedesque colligavit Et hæc proferens impoenitens occubuit.

Certum est itaque omnem conatum fieri à dæmonibus, ut animas in desperationem inducant, in earum exitu à corporibus: at Extremæ Unctionis Sacramentum eas corroborat, & fortes reddit, ut resistent tentationibus cunctis; ac fidentes Divinæ Misericordiæ æternam salutem consequantur, ut pie dixerit P. Segnerius in Christ. Instru. part. 3. disput. 23. numer. 20. ubi subdit, B. Mariam Ogniacensem narrasse Jacobo Cardinali de Vitriaco Confessori suo, se vidisse Christum Dominum magna cum Sanctorum ac Sanctarum cadavera assistentem cuidam agonizanti, dum Oleo Sancto liniretur, ut eum in spem suæ salvationis erigeret, ac dæmones tentatores sua divina præsentia fugaret. De hoc quarto effectu scribunt Eminentiss. Cardin. de Lauræa d. disp. 11. art. 16. §. 4. Mastrius d. disp. 6. num. 64. Ivenim de Extr. Unct. qu. 8. cap. 4. concl. 2. addens, quod ex eo Patres vocaverunt Extremam Unctionem Spei Sacramentum, quò scilicet innuerent, per eam infirmum erigi, ut fortius cum hoste in exitu dimiceret. Salmanticenses d. tract. 7. cap. 3. num. 4. Gobatus d. tract. 8. num. 915. & Gonetus d. tom. 5. disp. 2. de Extr. Unct. num. 10. ubi doctè advertit, hunc effectum corroborandi infirmum, ut pugnet contra diabolum desumi tum ex materia huius Sacramenti, tum ex forma antiquæ Ecclesiæ Mediolanensis, & Venetæ. Ex materia quidem, quæ est Oleum, quia sicut olim Athletæ oleo ungebantur

ur ad

ut ad luctum, & certamen se prepararent; de quibus Tolosan. *Synagm. jur. libr. 39. cap. 5. n. 3.* Et Cornel. à Lape in 1. Cor. 19. 25. ita infirmi ad pugnandum cum hoste antiquo Sacra hac Unctione Olei disponuntur. Ex forma verò pervertita illarum Ecclesiasticarum, quæ talis erat: *Ungo te Oleo sanctificante in nomine Patris, & Filii, & Sp. Sancti, ut more militis ubi preparatus ad certamen, aereas possis superare potestates*, quam formam retuli supra Dec. LXXIII. n. 6.

Quintus effectus Unctionis Extremæ est concedere sanitatem etiam corporis, si hæc expediat ad salutem animæ; ut ait Concil. Tridentin. de Extr. Unct.

15 *Sacram. d. cap. 2. sess. 14. ibi: Et sanitatem corporis inter dum, ubi salutis animæ expedit, (infirmus) consequitur.* Et prout scriptum reliquit S. Thomas 3. p. in Suppl. qu. 30. art. 2. his verbis: *Ex hoc Sacramento non semper sequitur corporis sanatio, sed quando expedit ad spiritualem sanationem, & tunc semper eam inducit, dummodo non sit impedimentum ex parte recipientis.* Et ex hoc deducit Gobatus d. tract. 8. n. 9 17. quod in sensu composito affirmari potest, infirmos aliquando impedire, ne sanatio corporalis impertita per Extremam Unctionem cedat actualiter in bonum animæ; unde fit, ut aliquando Oleo Sancto inuncti, & sanati postea malam mortem subeant, qui si statim post Sacram Unctionem decessissent, sanctissimi obissent, ut disputando disserit Tannerus disp. 7. q. 1. dub. 2.

16 n. 45. & seqq. Sed hæc sunt judicia Dei inscrutabilia à nobis adoranda, non investiganda, ut exclamat Apostolus ad Rom. 11. 33. *O altitudo divitiarum sapientie, & scientie Dei, quam incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles via ejus!* unde notavit S. August. in Ps. 32. *Entas nos persequari posse, quod Apostolus beatus expavit?* De ratione imperitabilium horum Dei judiciorum, quæ sunt abyssus multa, legat studiosus, ne dicam curiosus, Antonium Ghelimum Presbyterum Congregationis Oratorii in tract. *Le Grandez de della SS. Trinità disc. 48.* ubi doctè, piè, ac eruditè de his, & aliis timendis, ac tremendis judiciis divinis agit.

Ceterum de sanitate corporis per Sacramentum 17 Extremæ Unctionis graviter decumbentibus præstita, ipsemet Gobatus d. tract. 8. à n. 905. hæc asserit exempla. 1. De infirmo, qui urgente morbo de potestate mentis exierat, cui Curatus dedit Sacrum Oleum, quod priusquam insaniret, postulaverat, subdens: *Mira dictu, visuque res! simul atque Sacro ritu inunctus est Oleo, mentis sanitatem, paulo etiam post corporis valetudinem recuperavit.* 2. De Ruperto Romanorum Rege, de quo supra Decis. 81. n. 27. qui recepta Unctione Extremæ, de qua tantum timebat, sanus evasit. 3. De infirmo è dysenteria in Collegio Monacensi, quem uterque ordinatus Medicus Collegii desperatum dederat, & tamen perceptione hujus Sacri alexipharmaci, sanitatem obtinuit. 4. De puella ad agonem ex infirmitate deducta, quæ Oleo Sacro inungi expavebat, dubitans statim mori; sed à Confessario, ut piè crederet, eam Unctionem esse medicinam etiam corpori sanando paratam suasa, permisit se ungi; & statim lenius respiravit, & postera luce invigilanti ad se Confessario vegeta, & incolumis ultro occurrit. At de his eventibus plures casus Parochi viderint in praxi, quam ego colligere valeam in theoria. Testis sum ego ipse de hoc quinto effectus; qui in primis Sacerdotii mei diebus scio, me Oleo Sacro duos Mansionarios hujus Ecclesiæ Cathedralis Patavinæ ad extremum vitæ ex gravissimo morbo deductos linisse; R. Andream Vighettum unum, alterum Joannem Mariam Tavellinum, & uterque sanitate donatus ope hujus Sacramenti diuturnam vitam, & felices annos iterum obtinuit.

Tres autem quæstiones circa hos effectus agitantur à Theologis in Scholis, quas attigisse sufficere pro coronide, ac conclusione hujus tractatus, ne eas studiosos lateat, & ut possint de iisdem se plenius instruere apud DD. infra citandos. Prima est, quisnam sit primarius, ac præcipuus effectus ex quinque preparatis? Alii volunt, esse remissionem venialium; alii collationem gratiæ sanctificantis; alii allevationem animi ipsius ægri; & alii concessionem roboris, ac auxilii ad pugnandum contra diaboli tentationes; ut latissime disputant ex Thomistis Gonet de Extr. Unct. d. disp. 2. per totam. Ex Scotistis autem Mastrius cit. disp. 6. quæst. 4. à n. 61. usque ad 86. Allevatio quidem magna est; sed satis nobis sit, omnes prædictos effectus explicuisse, & eos omnes sive primarios, sive secundarios inter se suscipere, ac venerari. Secunda quæstio est, *Quandonam Extrema Unctio producat prædictos effectus?* quod est querere, an collatio gratiæ, remissio venialium, concessio levaminis, roboris, ac auxiliorum spiritualium in anima infirmi, fiat in quacunque Unctione sensuum, incipiendo à prima usque ad ultimam? vel tantum completa ultima Unctio? De hac quæstione variæ sunt Theologorum opiniones; ut demonstravi supra in Decis. LXXVI. n. 13. & videre potest studiosus Lector in Diana Coordinato rom. 2. tract. 4. resol. 20. excerpta ex Veteri part. 3. tract. 4. resol. 178. In Salmanticensibus d. tract. 7. de Sacramentis cap. 3. punct. 2. In Mastri d. disp. 6. quæst. 5. per totam, & in Emin. Cardin. de Laurea d. disp. 11. art. 16. §. 6. ubi plenè, ac copiosè disputatur hæc quæstio, & referuntur opiniones DD. quorum plurimi volunt, hos effectus produci in complemento ultimæ Unctionis; alii non minoris numeri, ac auctoritatis tenent ad omnem Unctionem impertiri partialem effectum juxta formam Sacramenti, quam profert Sacerdos ungens quemcumque sensum infirmi, ne verba ejusdem formæ in quocunque sensu inungendo prolata videantur sterilia, inutilia, ac otiosa; & hanc opinionem amplectitur Gobatus d. tract. 8. n. 921.

Tertia tandem Quæstio est, *An hoc Sacramentum possit esse validum, & infirmis;* ita ut si infirmus habeat obicem peccati mortalis, dum ei confertur, neque sit attritus, aut contritus, & nullam gratiam tunc consequatur, ac nullum alium effectum; si postea auferatur obex, vel per contritionem, vel per confessionem, ejusdem infirmi, producantur in ejus anima effectus ipsius Sacramenti Extremæ Unctionis inante eidem ministrati? Tractant hanc Quæstionem Suarez in 3. p. D. Thom. tom. 4. disp. 41. n. 24. Dicalillus de Extr. Unct. disp. 1. dub. 8. num. 117. Valaus disp. Unct. punct. 5. num. 14. Averla Scit. 7. & alii, quos citat Salmanticenses d. tract. 7. cap. 3. punct. 3. num. 10. ubi respondetur ad illam affirmativè; & docentes, quod si perseverante eodem morbo, & periculo obex peccati mortalis sublatu fuerit per contritionem, aut Sacramentalem confessionem ipsius infirmi, qui eum dicto obice fuerat Oleo Sancto inunctus, statim effectus ejusdem Olei Sancti producantur in anima ejusdem infirmi. Ratio est, quia cum hoc Sacramentum in eodem morbo, & periculo iterati non possit, debet habere locum illa regula, quæ in Sacramentis irreiterabilibus concedit eorum effectum dari ei, qui cum obice illa receperat, statim obice ablato; & hoc ne infirmus remaneat in perpetuum absque dictis effectibus. Imò si receperit Extremam Unctionem cum obice, sed inculpabiliter, puta quia erat sensibus destitutus, sufficeret, recuperato rationis usu, eodem morbo durante, solus attritionis actus, (quem eliceret) ad tollendum obicem, & ad consequendos ejusdem Extremæ Unctionis effectus. At si obex tolleretur finito morbo, & adeptæ sanitate, in hoc casu solam gratiam sanctificantem per eum, qui fuerat infirmus, consequi ipsi DD. concedunt, non etiam alios effectus, seu auxilia; de his enim rem esse dubiam dicunt, & hanc eandem opinionem tenet Gobatus d. tract. 8. de Extr. Unct. n. 922.

F I N I S.

INDEX